

Assistentprojektet

Første devaluering, april 2008

Udarbejdet af Susanne Pihl Hansen

Lindevej 13
3500 Værløse

pihl-inklusive@mail.dk
www.pihl-inklusive.dk

home 4449 1380
mobil 2076 9617

cvr.nr 2901 3659

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	3
Fokuspunkter for første devaluering	3
BAGGRUND	4
Formål og mål med Assistentprojektet	5
Kommunens forventninger til Assistentprojektet	6
DE FØRSTE SKRIDT: REKRUTTERING AF ASSISTENTER	7
De overordnede krav og forventninger til assistenterne	7
Udvælgelse af assistenter i praksis	7
Aspirant – en glidende overgang	9
FORVENTNINGERNE OG DE FØRSTE ERFARINGER	11
De tre første assistenter	11
Forventninger til assistentrollen	12
Assistenternes funktioner	12
De første erfaringer...	13
OPSAMLING OG PERSPEKTIVERING	16
Rekrutteringen skal måske gøres mere tydelig...	16
Udviklingsarbejde kræver målrettet planlægning...	17
De næste devalueringer...	17
BILAG 1. OM DENNE PROCES-EVALUERING	18
Empiriliste	19
Litteraturliste	19
BILAG 2. ASSISTENTERNES OG ASPIRANTERNES AKTIVITETER	20
BILAG 3. PROGRAMTEORI	

Indledning

I begyndelsen af 2007 igangsatte Pigegruppen i Saxogade Assistentprojektet, med økonomisk støtte fra Københavns kommune. Assistentprojektet er et metodeudviklingsprojekt og skal køre i en 3-årig periode, med opstart 1. januar 2007 og afslutning 31. december 2009.

Pigegruppen har ønsket, at Assistentprojektet bliver evalueret eksternt. Formålet med den eksterne evaluering er at opsamle, undersøge og dokumentere erfaringer fra og effekten af Assistentprojektet. Målet er, at erfaringerne løbende kan blive integreret i det videre arbejde i såvel Assistentprojektet som Pigegruppen. På den baggrund er det aftalt, at evalueringen skal have form som en procesevaluering, hvor der tre gange undervejs i projektforsløbet evalueres på udvalgte problemstillinger. *(Mere herom i bilag 1)*

Denne rapport er det skriftlige resultat af første devaluering.

Fokuspunkter for første devaluering

Set i lyset af, at Assistentprojektet er relativt nystartet, og at projektet derfor endnu ikke har haft så lang tid til at udvikle og afprøve metoder, har evaluator – i tæt samråd med Pigegruppen – valgt at sætte fokus på følgende to problemstillinger i den første devaluering:

- **Rekruttering af assistenter fra Pigegruppen**
Assistenterne er naturligvis det vigtigste omdrejningspunkt i Assistentprojektet. Derfor er det interessant at se nærmere på rekrutteringen af piger til projektet:
 - Hvordan udvælges de piger, der bliver inviteret til at blive assistenter?
 - Hvilke overvejelser har medarbejderne i Pigegruppen gjort sig på forhånd?
 - Hvordan foregår rekrutteringen i praksis? Hvordan blev pigerne ansat som assistenter? Hvorfor har pigerne valgt at sige ja til at blive assistenter?
 - Hvordan er det gået med rekrutteringen indtil nu? Hvad har været godt/mindre godt? Kunne noget med fordel gøres anderledes til næste gang?

- **Assistenternes forventninger og foreløbige erfaringer**
Det gennemgående tema i hele procesevalueringen er assistenternes udbytte af at være ansat som assistenter. I projektets første år har én pige været ansat som assistent, mens de to næste er blevet ansat pr. 1. februar 2008. Endnu er erfaringerne altså sparsomme, men assistenternes forventninger og foreløbige erfaringer er alligevel interessante at få set nærmere på allerede nu:
 - Hvilke forventninger har pigerne til at blive assistenter?
 - Hvilke foreløbige erfaringer har de gjort sig? Hvad har været godt/mindre godt?

I denne første devaluering vil baggrunden for Assistentprojektet desuden blive gennemgået, da det er vigtigt for den samlede evaluering, at projektet bliver set i forhold til den kontekst, det indgår i, både i Pigegruppen, i Københavns Kommune og i det sociale arbejde som helhed.

Devalueringen er foretaget i perioden januar til april 2008.

Baggrund

Igangsætningen af Assistentprojektet skal, iflg. Kjeld Rothenberg, vicekontorchef i Københavns Kommune (*interview marts 2008*), ses i sammenhæng med længere tids interesse for og fokus på unge og stofmisbrug i kommunen.

Politikerne i Københavns kommune har gennem en årrække interesseret sig for unge og stofmisbrug, og har været meget villige til og interesserede i at gøre en indsats her. Internt i forvaltningen har man også i længere tid diskuteret de erfaringer, som man har med unge og misbrug i kommunen, bl.a. fra Tjek-Punkt, men også fra de tilbud, der ikke blev en ubetinget succes, fx Baghuset i Nansensgade. Også blandt kommunens øvrige ungetilbud har der været opmærksomhed på den gruppe af unge, hvor misbrug spiller en aktiv rolle, og som kan være svære at nå og rumme i de eksisterende tilbud. I forbindelse med ecstasy-debatten omkring årtusindskiftet bad politikerne om en grundig analyse af, hvad der var behov for i kommunen. Derfor udarbejdede forvaltningen en række anbefalinger og forslag, på baggrund af de erfaringer, der var gjort i kommunen, både direkte i arbejdet med unge med misbrugsproblemer (og fra arbejdet med voksne med misbrugsproblemer) og i det generelle ungearbejde. (Se nærmere "Misbrug i et ungdomsperspektiv", Familie- og arbejdsmarkedsforvaltningen, oktober 1999)

Anbefalingerne blev blandt andet udformet på baggrund af den grundtese, som en lang række af kommunens ungetilbud bygger på, om hvordan man overhovedet kan arbejde med unge: "Ungdommen er et særligt livsafsnit, med nogle særlige vanskeligheder, men også med nogle særlige muligheder. I ungdomstiden åbner der sig en række muligheder for at arbejde med de vanskeligheder/socialt problemer, som de måtte være bærere af." I forvaltningens anbefalinger blev det gjort klart, at der var stor forskel på de unges brug af rusmidler. For nogen var det et problemskabende misbrug, for andre en del af en afprøvning af dét at være ung. Forskellige grupper af unge kræver derfor forskellige indsatstyper. Anbefalingerne mundede ud i en række konkrete forslag, bl.a. i dét, der senere (i 2004) skulle blive til U-turn. I U-turn kombineres en ungetankegang med en særlig viden om rusmidler og misbrug, og indsatsen overfor de unge er helhedsorienteret, dvs. at der ikke kun er fokus på misbruget, men på den unges hele liv.

Etableringen af U-turn i Københavns kommune faldt sammen med et generelt større fokus på unge og misbrug på landsplan, og da der kom behandlingsgaranti for under 18-årige misbrugere i 2005, blev tilbuddene i kommunen til unge med misbrugsproblemer udvidet på en række områder: U-turn fik bl.a. til opgave at udbygge deres forældrearbejde og etablere en flyverfunktion, hvor socialforvaltningerne kan få hjælp til at få udarbejdet undersøgelses- og handleplaner i forhold til unge med misbrugsproblemer. Akutinstitutionen i Lundtoftegade etablerede et særligt projektafsnit med afgiftningsture for unge, der har brug for at blive afruset, og hvor der samtidig bliver udarbejdet en ordentlig afdækning og en handleplan for det videre arbejde. (Se nærmere dagsorden for Socialudvalget af 17. maj 2006 pkt. 21. "Etablering af social behandlingsgaranti til 15-18-årige stofafhængige.")

Politikernes mål for den udvidede indsats på området var ikke at lave ét tilbud, der skulle rumme alle unge med misbrugsproblemer, men generelt at have mange facetter at trække på. De unge skal have forskellige tilbud, fordi de er forskellige og opfatter deres problemer på forskellige måder. Nogle skal i U-turn, andre skal have et praktikforløb via Spydspidsen, og andre igen skal noget helt tredje. Københavns kommune gik derfor, iflg.

Kjeld Rothenberg, noget videre end behandlingsgarantien foreskriver: Selve lovgivningen er meget snæver, men politikerne ønskede at man skulle hjælpe alle unge, der havde problemer med stoffer.

Politikerne ønskede herefter at sætte fokus på det opsøgende arbejde, altså hvordan man får fat i de unge, der ikke af sig selv opsøger et af kommunens tilbud. På den baggrund blev Tjek-Punkt og Pigegruppen bedt om at komme med et forslag til hvordan dette arbejde kunne udvikles. Tjek-Punkt foreslog at iværksætte et ambulanceteam, der rykker ud, når en sagsbehandler henvender sig om en ung med misbrugsproblemer, som sagsbehandleren ikke er i stand til at få fat i på andre måder. Pigegruppen foreslog Assistentprojektet. Begge forslag blev godkendt og støttet økonomisk af de midler, der var afsat til formålet i budgetaftalen for 2007.

Formål og mål med Assistentprojektet

Tanken om at bruge nogle af de ældre piger i Pigegruppen til at opnå kontakt med yngre piger med misbrugsproblemer var ikke ny for Pigegruppens medarbejdere (*Interview med Pigegruppens leder Gyda Heding og projektmedarbejderen Cathrine Ivara Nyholm, januar 2008*). Gennem de sidste par år havde medarbejderne i det daglige arbejde mange gange oplevet, at nogle af de ældre piger var gode ambassadører for Pigegruppen. Disse piger formåede at trække nye piger med ind i Pigegruppen, i kraft af at de havde et kendskab til miljøet og omgangsformen blandt de yngre piger, samtidig med at de også en vis status blandt de yngre piger. Medarbejderne oplevede også, at de ældre piger meget gerne ville betale lidt af på deres "gæld" til Pigegruppen for at have hjulpet dem. Og for nogle af pigerne var dét at hjælpe andre unge én måde at sige tak for hjælpen på. Det var medarbejdernes vurdering, at dette positionsskift fra selv at være ung vild hashmisbrugende pige til ældre og mere moden og rolig x-bruger også kunne være med til at fastholde de ældre piger i en positiv udvikling. Derfor var det oplagt for Pigegruppens medarbejdere at udarbejde en konkret projektbeskrivelse på Assistentprojektet, da de blev opfordret til at komme med et bud på hvordan det opsøgende arbejde overfor unge med misbrugsproblemer kunne udvikles.

Formålet med Assistentprojektet er to-delt:

1. At opnå kontakt til piger med misbrugsproblemer i alderen 13-18 år, der står uden kontakt til eksisterende behandlingstilbud, i form af opsøgende gadeplansarbejde.
2. At ansætte "gamle" piger fra Pigegruppen i alderen 18-22 år som assistenter, der skal stå for kontaktskabelsen til disse piger, i form af opsøgende gadeplans-arbejde, relationsarbejde samt som støtteperson for de nye piger.

Det er projektets grundlæggende antagelse, at det gennem assistenterne er muligt at opnå kontakt til piger, som de eksisterende behandlingstilbud ikke formår at få kontakt med, fordi assistenterne selv har prøvet at være dér, hvor målgruppen er, og med sin blotte tilstedeværelse kan vise, at der er andre muligheder end at blive i misbrug (positive rollemodeller). Samtidig er det antagelsen, at arbejdet som assistent vil styrke den enkelte "gamle" pige, og fastholde hende i en positiv udvikling, samt give hende nogle positive oplevelser og kompetencer at komme videre på, såvel personligt som arbejdsmæssigt (relevant erhvervs erfaring). Der vil max være ansat 2 assistenter ad gangen. Hver assistent vil være ansat 5-15 timer/uge i 4-6 måneder med mulighed for én forlængelse. De enkelte forløb vil blive tilrettelagt på baggrund af det specifikke behov og den enkelte assistents særlige kompetencer. Udover assistenterne vil der være ansat en pædagogisk medarbejder med erfaring i opsøgende gadeplansarbejde. Den pædagogiske medarbejder vil have ansvaret for den daglige sparring og vejledning af assistenterne samt arrangere korte uddannelses-forløb for assistenterne.

Målet med Assistentprojektet er:

- At hver assistent får kontakt til 3 piger i målgruppen
- At Assistentprojektet skaber kontakt til nye piger, der indskrives i Pigegruppen
- At Pigegruppen får et bedre overblik over målgruppens sammensætning og behov
- At fastholde assistenterne i deres positive udvikling som x-brugere
- At assistenterne efter endt forløb påbegynder fast arbejde eller uddannelse

Det er antagelsen, at Assistentprojektet vil bidrage til udviklingen af den pædagogiske praksis i Pigegruppen, både gennem ny viden om målgruppen og et nyt perspektiv på behandlingspraksis. Gennem projektet vil Pigegruppen få et godt indblik i målgruppens forbrugsvaner, nuværende sammensætning, omgangsform og tilhørssteder. Assistenterne vil repræsentere et alternativt blik på målgruppen og på behandling af misbrugere, og projektet vil derved fastholde, at Pigegruppens behandlingstilbud til hash- og stofforbrugende piger udvikles *med* målgruppen snarere end *for* målgruppen. Pigegruppen vil sideløbende med Assistentprojektet tilbyde en Åben Anonym Rådgivning for målgruppen, således, at assistenterne kan henvise de opsøgte piger til opklarende samtaler, råd og vejledning og eventuelt længerevarende behandlingsforløb i Pigegruppen.

Kommunens forventninger til Assistentprojektet

Politikerne valgte, iflg. Kjeld Rothenberg, at støtte Assistentprojektet, fordi Pigegruppen her kom med et interessant bud på, hvordan man kan opsøge – eller opsuge – piger med misbrugsproblemer, der ikke af sig selv ville søge hjælp andre steder. Samtidig var Assistentprojektet spændende, fordi det også skulle fungere som udviklingsprojekt for de "gamle" piger, der blev ansat som assistenter.

Den primære forventning – politisk set – er, iflg. Kjeld Rothenberg, at Assistentprojektet kan dokumentere, at de får kontakt til nogle af de unge i målgruppen, dvs. unge piger med misbrugsproblemer: "Assistentprojektet er et forsøg på at tænke opsøgende arbejde lidt mere elegant, lidt mere målrettet, med mere fokus på dem, der vitterlig har et problem. Det er ikke nok bare at gå på gaden, selv om det har en vis signalværdi – der skal også opnås kontakt med målgruppen." Det bliver interessant at følge, hvordan det virker at "gamle" piger opsøger nye piger. Kan man med en forholdsvis beskeden indsats (ansættelse af assistenter) alligevel opnå en stor effekt?

En anden forventning er, at Assistentprojektet har en positiv effekt på de "gamle" piger, der bliver ansat som assistenter. Iflg. Kjeld Rothenberg er dette aspekt af Assistentprojektet også særdeles spændende at følge, selv om det er sekundært i forhold til politikernes oprindelige ønske om at udvikle det opsøgende arbejde overfor målgruppen. Især bliver det, iflg. Kjeld Rothenberg, spændende at følge, hvordan det går med de piger, der bliver assistenter: Hvordan fungerer de med det? Kan de fremover have en rolle i et mere regulært institutionelt regi, som de udvikler sig ved? Kan de støttes/coaches på en måde, så de kommer videre i deres personlige og faglige udvikling? Og er dette måske en effektiv måde at sikre unge mod tilbagefald, altså en snedig måde at tænke udslusning /efterværn på?

Overordnet set bliver det især interessant at følge om Assistentprojektet kan forandre noget for de involverede piger (både assistenterne og de nye opsøgte piger), sådan at de går fra noget værre til noget bedre.

De første skridt: Rekruttering af assistenter

Ét af de første skridt, der skulle tages i Assistentprojektet, var rekrutteringen af assistenter blandt de "gamle" piger i Pigegruppen. Uden assistenter ville der selvsagt ikke have været noget Assistentprojekt. Det er derfor relevant at undersøge, hvordan den første rekruttering til Assistentprojektet har været, med henblik på at diskutere og eventuelt justere i denne.

De overordnede krav og forventninger til assistenterne

I den oprindelige projektbeskrivelse er anført en række krav og forventninger til de kommende assistenter: De piger, der ansættes i Assistentprojektet, må være fri af hash og stoffer, inden de begynder, og de skal forpligte sig til at holde sig fra hash og stoffer i hele ansættelsesforløbet. Det forventes, at de kommende assistenter skal være indstillede på at ville lave opsøgende arbejde i eget netværk og lokalmiljø og rekruttere nye piger til Pigegruppen. Det forventes også, at de er interesserede i at fortsætte deres egen positive personlige udvikling, og i at få konkret erhvervserfaring indenfor det sociale felt, som de kan bruge i deres videre færd i uddannelsessystemet /på arbejdsmarkedet. Desuden forventes det, at pigerne er parate til at blive ansat 5-15 timer/uge over en periode på 4-6 måneder, med mulighed for forlængelse. *(Projektbeskrivelse, 2006)*

I projektbeskrivelsen angives endvidere, at ansættelsen af assistenter skal indledes med en skriftlig aftale om arbejdsopgaver og udviklingsområder, sådan at det er muligt at fastholde forskellen mellem assistenter og det fastansatte (voksne) personale.

Lederen af Pigegruppen og projektmedarbejderen uddybede i et interview *(januar 2008)* deres forventninger til assistenterne: De kommende assistenter skal selv ville være assistenter. De skal have rykket sig og have noget at give af – de skal kunne være empatiske, opmærksomme, støttende, rådgivende og reflekterende. Assistenterne skal være kulturbærere, dvs. de skal kende Pigegruppens kultur og spilleregler, og sidst men ikke mindst – de skal være troværdige og x-brugere.

Udvælgelse af assistenter i praksis

Gennem det første projektår har der været ansat én assistent, og pr. 1. februar 2008 blev de to næste assistenter ansat. Den første assistent er dog fortsat ansat i Pigegruppen, nu som pædagogmedhjælper. Datagrundlaget for at undersøge rekrutteringen af assistenter er derfor meget lille. Men udvælgelsen og ansættelsen af de tre første assistenter har alligevel givet nogle erfaringer, som er værd at samle op på – og et nyt begreb: "aspiranter" er samtidig opstået.

I praksis har udvælgelsen af mulige assistenter været baseret på medarbejdernes indgående kendskab til pigerne – og en vis portion fingerspidsfornemmelse – snarere end en systematisk udvælgelsesproces og egentlige ansættelsessamtaler. Medarbejderne i Pigegruppen har naturligvis et indgående kendskab til pigerne i kraft af Pigegruppens arbejde, og har på den baggrund haft en klar fornemmelse af, hvem der eventuelt ville egne sig til at blive assistenter – og hvem der ikke ville.

Den allerførste assistent var lidt atypisk, forstået på den måde, at hun faktisk på mange måder allerede havde fungeret som en slags frivillig assistent i Pigegruppen i de sidste par år, inden Assistentprojektet opstod. Pigen forklarer, at hun som frivillig hurtigt fik en særlig rolle i Pigegruppen alene i kraft af sin alder (at hun var lidt ældre end de andre piger), og hun oplevede også selv, at hun gradvist blev mere bevidst om sin rolle og "indtog" den:

"Hvis nogen af pigerne sad og pralede om at de havde gjort dit og dat, så kunne jeg jo sige: 'Aj, jeg har også en gang gjort det, men så pludselig gik det galt. (..) og så blev jeg bange og kom ind og sidde.' Altså, dét der med, at jeg kunne dele af mine erfaringer. Og pigerne sagde: 'Oj, røg du ind og sidde?!' – og så var det pludselig ikke så sejt mere."

Netop denne piges funktion i Pigegruppen har formentlig været med at forme idéen om Assistentprojektet. Alligevel sagde hun ikke bare ja tak, da hun blev tilbudt at blive ansat 10 timer/uge i Assistentprojektet. Dels fordi hun havde et fuldtidsjob ved siden af, som hun var glad for, men også fordi hun var noget usikker på assistentrollen:

"Men jeg tror også, at jeg var lidt nervøs i starten. Altså 'assistent' – ordet skræmte mig lidt. Jeg tænkte meget: 'Vil pigerne se anderledes på mig nu? Hvad er indholdet af det at være assistent? Ville det være sådan, at jeg lige pludselig skulle sige: 'Fatma! Telefonen ned i lommen nu!', for det ville jeg bestemt ikke. For jeg ville ikke være den der hårde. Men så tænkte jeg også omvendt positivt: Hvis jeg skulle være assistent, så ville jeg også gøre det på min måde. Altså, at jeg skulle være ung og voksen, og at jeg skulle sige det til Fatma på en anden måde end Jannie eller Gyda."

Pigen endte dog med at sige ja, fordi hun gerne ville prøve det pædagogiske arbejde af, og fordi medarbejderne sagde til hende, at der ikke ville være så stor forskel på at være frivillig og assistent. Hun var ikke til en decideret ansættelsessamtale, hvor krav og forventninger til hendes rolle som assistent blev gennemgået, men det var heller ikke nødvendigt, mener hun selv. For medarbejderne kendte hende jo ret godt og vidste, at de kunne regne med hende. Men undervejs i ansættelsen havde hun dog flere samtaler med både projektmedarbejderen og medarbejderne i Pigegruppen om sin funktion som assistent, bl.a. om hvordan hendes kommunikation med de voksne i Pigegruppen skulle være:

"Der snakkede jeg med dem om, at hvis der nu var noget, hvor de godt ville have, jeg havde gjort noget anderledes, så ville jeg hellere have, at de tog mig til side senere. (..) For ellers ville jeg føle, at de ville være voksne overfor mig, når jeg sad sammen med pigerne, sådan at pigerne måske alligevel ikke ville respektere mig som den voksne, som halvdelen af mig var."

Heller ikke de to næste assistenter har oplevet at have været til egentlige ansættelsessamtaler. Begge har haft en glidende, om end kort, overgang til at blive ansat som assistenter pr. 1. februar 2008. Forinden havde begge piger haft en periode med sporadisk kontakt med Pigegruppen, fordi der var andet, der fyldte i deres liv.

Den ene af pigerne genoptog sin kontakt til Pigegruppen for at få hjælp til at komme videre med sit liv, og blev hurtigt herefter spurgt, om hun var interesseret i at komme ind i Assistentprojektet. Den anden blev af sin gamle veninde fra Pigegruppen opfordret til at komme ned i Pigegruppen med henblik på at tale om en rolle i Assistentprojektet. Hun blev herefter inviteret med til et slags 'informationsmøde' (sammen med den første assistent, projektmedarbejderen og et par andre piger, der var interesserede i at blive assistenter) hvor hun hørte mere om Assistentprojektet og selv kom med gode idéer til, hvordan hun eventuelt kunne byde ind. Efterfølgende blev hun tilbudt ansættelse som

assistent, dog i første omgang som 'frivillig assistent', da hun af praktiske årsager ikke kan være lønnet ansat endnu.

Begge piger er fantastisk glade over, at de har fået tilbuddet om at blive assistent, og har tydeligvis oplevet det som en form for rygklap fra medarbejderne.

"Det er også lidt sjovt, for jeg har jo været misbruger i mange år, og er nu clean, så dét at folk tror på én, det har været rigtig, rigtig stort, fx det her med: 'Her er nøglen til Pigegruppen!'"

"Og så det der med, at du har været en vild pige engang, og så vide at (...)dem der har ansat mig, de synes virkelig, at jeg er kommet et skridt videre. Det er ligesom om det giver et skub på en eller anden måde. Det er lidt svært at forklare. Altså, det har virkelig skubbet mig rigtig, rigtig meget at blive assistent: Jeg var fx i byen for et par weekender siden, og der var en fyr, som tog mig på røven. Det er normalt noget, jeg går fuldstændig amok over. Hvor jeg så vender mig om og siger: 'Dét der, der gør du kun én gang!' Så ville han give mig hånden og sige: 'Ja, du er sgu sej nok..' Så siger jeg: 'Nej, og jeg vil gerne bede om en undskyldning.' Og så siger han: 'Nej, det må du sgu undskylde!' Altså for to år siden ville jeg have smadret en flaske i hovedet på ham."

Udover at tilbuddet om at blive assistent blev oplevet som en anerkendelse af, hvor langt de var nået, har muligheden for at 'tilbagebetale' på den hjælp, de har fået fra Pigegruppen, også spillet en vis rolle for pigernes accept af tilbuddet. En af pigerne forklarer:

"Så tænkte jeg: Det er nu, jeg er kommet videre, det er nu, at jeg kan give Pigegruppen noget igen, og at jeg kan bære noget for dem, der har brug for det. Jeg har altid været rigtig, rigtig taknemmelig for Pigegruppen, og jeg har altid vidst, at når det var, at jeg fik mulighed for det, så ville jeg gerne give noget tilbage, eller give noget videre. Så jeg blev rigtig, rigtig glad for at få muligheden for det."

Begge de to nuværende assistenter var i en kort overgangsperiode 'aspiranter', før de blev ansat som assistenter.

Aspirant – en glidende overgang

I løbet af det første projektår er der opstået en ny funktion i Assistentprojektet, nemlig aspirant. Blandt andet i erkendelse af, at ikke alle, der ønsker at blive assistenter, er lige parate, og fordi ikke alle kan have en glidende overgang som frivillig i Pigegruppen først, sådan som den første assistent havde.

Ifølge medarbejderne er en aspirant en pige, der endnu ikke er fyldt 18 år, eller som endnu ikke er helt parat til at blive assistent. Aspiranter er piger, der har lyst til og er nysgerrige på at snuse til rollen. Det er piger, der allerede har rykket sig noget og som har vist, at de kan være empatiske, opmærksomme, støttende, rådgivende og reflekterende, men som stadig mangler lidt, fx stadig ikke er holdt helt op med at ryge hash. Aspirant-rollen er et slags øverum, hvor pigerne kan forberede sig på at blive assistenter, og hvor medarbejderne – og til dels de øvrige assistenter – kan se aspiranterne lidt an, sådan at de piger, der ikke er parate til/magter at blive assistenter kan blive siet fra. (Interview januar 2008)

En af de piger, der var aspirant i en kort periode, inden hun blev assistent, forklarer:

"Når man er aspirant, så er der ikke så store forventninger til én. Og hvis du udebliver fra en aftale, så er bare sådan. Altså, de kan faktisk ikke forlange særlig meget. Andet end at håbe! Men når man er assistent, så får man jo løn og skal holde sig til aftalerne."

Tiden som aspirant er altså tænkt som en periode, hvor den enkelte pige kan klargøre sig til at blive assistent ved at få mulighed for at snuse til assistentrollen, men på mere uforpligtende vis (dvs. uden løn og mindre ansvar), og ved at hun gradvist kan få lov til at afprøve mindre opgaver i praksis og være føl hos de andre assistenter.

Set udefra er aspirantrollen altså med til at gøre overgangen fra at være en af de ældre piger i Pigegruppen til at blive assistent mere glidende. Men den er måske også med til at gøre overgangen lidt mere utydelig? En af pigerne peger i hvert fald på, at nogle af pigerne i Pigegruppen tror, at alle 17-årige kan blive aspiranter, og dét er hun noget nervøs for. Hun synes, at kun de piger, der har rykket sig markant, skal kunne blive aspirant og dermed assistent:

"Men det er jo faktisk sådan det er hernede: at alle kan blive det [aspirant]. Selvfølgelig hvis det er noget de vil, og hvis de har rykket sig nok. Men det har så bare været min mening, at man skal være nået det videre. For jeg har selv været en pige, der har skullet ryge hash og tage stoffer, drukket mig stiv og slåset. Men det gør jeg ikke mere, og det er derfor, at jeg føler, at jeg er kommet så meget videre, at jeg kan give noget."

De to nuværende assistenter fungerede kun som aspiranter i en kort overgang, hhv. et par måneder og et par uger, og de har begge oplevet overgangen fra pigegruppe-pige til aspirant og videre til assistent som meget glidende.

Et par andre piger er pt. aspiranter, men ingen af disse er blevet interviewet til denne devaluering, så det er ikke muligt at få deres oplevelse af at være aspiranter med her.

Forventningerne og de første erfaringer

Igen må det understreges, at denne første devaluering er blevet foretaget på et relativt tidligt tidspunkt i projektførløbet, hvor kun én assistent har været ansat i to fulde perioder (i alt 2x5 måneder) og de to næste assistenter kun lige var blevet ansat (indenfor den sidste måned). Det er derfor begrænset, hvor meget der kan drages ud af de foreløbige erfaringer i Assistentprojektet, i hvert fald hvis devalueringen ikke kun skal baseres på erfaringerne med første assistent. Alligevel er det relevant at fokusere på forventninger og de første – og foreløbige – erfaringer hos assistenterne selv, fordi det kan give et indblik i situationen i Assistentprojektet lige nu samt danne grundlag for, hvad der er relevant at have fokus på i de kommende devalueringer.

De tre første assistenter

De tre assistenter, der foreløbig har været i Assistentprojektet, har til fulde levet op til de forudsætninger, der blev beskrevet i den oprindelige projektbeskrivelse. De er alle tre kommet i Pigegruppen som yngre, og de har alle tre haft en barndom/ungdom, hvor bl.a. stoffer/alkohol, vold, kriminalitet, mange skoleskift og kontakt med de sociale myndigheder (herunder anbringelser udenfor hjemmet) har spillet en stor rolle.

I dag er pigerne hhv. 20, 20 og 22 år, og de har alle tre oplevet markante ændringer i deres liv indenfor de seneste 2-5 år: To af pigerne har i dag fuldtidsarbejde ved siden af jobbet i Pigegruppen (den ene er netop gået ned i tid, for til gengæld at gå op i tid i Pigegruppen, hvor hun er blevet ansat som pædagogmedhjælper), mens den tredje pige er i sidste del af et dagbehandlingsforløb. Ingen af pigerne ryger længere hash eller tager andre stoffer. To af pigerne bor i egen lejlighed, mens den tredje pige bor i en midlertidig bolig. To af pigerne har taget 9. klasses afgangseksamen, den ene har også taget 10. kl. Den tredje pige er pt. i gang med 9. klasse på VUC.

Alle tre har en drøm om at komme til at arbejde indenfor det pædagogiske felt – engang med tiden. På spørgsmålet om hvor de er henne om 10 år, svarer pigerne:

"Jamen, så er jeg pædagog. Jeg vil jo rigtig gerne arbejde på en døgninstitution, med tunge børn, der har rigtig store problemer. Eller sådan et pigeprojekt eller et eller andet. Så håber jeg, at jeg har en uddannelse, og at jeg har børn, og at jeg har en stabil hverdag."

"Om 10 år? Ja, man kan sige det på den her måde – der er to forskellige muligheder: 1) Hvis jeg vinder i Lotto, så kan du i hvert fald finde mig i Caribien. 2) Hvis jeg ikke vinder i Lotto, så er jeg pædagog et eller andet sted i en vuggestue. Eller også er jeg rådgiver og har mit eget sted og er en 'mini-Gyda' for unge kriminelle piger. Og så har jeg et barn derhjemme, og en mand og en lejlighed og en økonomi, der ikke er den bedste, men heller ikke den dårligste. Jeg har sådan en middel [økonomi]. Og så... bare laver noget, jeg er glad for."

"Jeg ved ikke helt endnu, hvad jeg gerne vil, men det kunne godt være sådan noget her. Jeg har da også overvejet noget med alkoholdemente eller ungdomspensioner eller forskellige kommuneprojekter, men jeg tror bare, at nu vil jeg have min PGU, og så vil jeg prøve det her af, og så gennem de næste mange år prøve forskellige ting af."

Forventninger til assistentrollen

Den første assistent i Assistentprojektet havde, som tidligere nævnt, fungeret som frivillig i Pigegruppen i et godt stykke tid inden ansættelsen, og havde derfor ikke specielle eller nye forventninger til assistentrollen, udover at det gav hende en mulighed for at prøve "det pædagogiske" endnu mere af. Hun forventede dog, at rollen som assistent ville give hende endnu mere ansvar og flere udfordringer.

De to andre assistenter var lige blevet ansat på interviewtidspunktet. For dem fyldte forventningerne til rollen naturligvis en del mere end de konkrete erfaringer. Deres forventninger til assistentrollen er to-delte: Dels forventer de, at de vil udvikle sig personligt, og dels forventer de, at de har noget at bidrage med og kan gøre en forskel for de yngre piger i Pigegruppen:

"Jeg er en person, der prøver at lade være med at stille forventninger op. Men jeg forventer da, at jeg vokser med opgaven, og jeg forventer, at jeg har noget, jeg kan bidrage med."

"Jamen, jeg vil selvfølgelig godt nå at gøre en forskel. Jeg kunne godt tænke mig at lære mere om mig selv. Man kan vel aldrig lære nok. (..) Jeg håber jo, at der er sket en større udvikling hos mig, og at jeg har lært det der med foredrag, og hvordan det skal stilles op, og hvordan man er kollegaer og ligesom også lære det der med unge."

På spørgsmålet om hvad, hun tror, en ansættelse i Pigegruppen på deltid kan give, som er anderledes end hendes fuldtidsjob, svarer den ene af pigerne:

"Jamen, her giver det jo en hel masse, fordi jeg gerne vil arbejde med unge, og fordi jeg selv har siddet i mange situationer, som de piger gør nu. Så det er både noget med, at de lærer af os, og vi lærer meget af dem, og det der med at give ting videre og sige: Jeg har fandme være så dum at gøre sådan og sådan, og jeg synes, at hun burde gøre sådan."

Også kommunen kan forvente sig en hel del. Direkte adspurgt siger en af pigerne, at kommunen kan forvente:

"At der er en masse piger, der vokser af det her, som får en masse læring, og som kan blive nogle rigtig gode kollegaer ude på arbejdsmarkedet. Det tror jeg helt klart!"

Assistenternes funktioner

I projektbeskrivelsen blev assistenternes arbejdsopgaver beskrevet som "opsøgende gadeplansarbejde", "relationsarbejde" og "støtteperson". I praksis ser det ud til, at vægten primært (og indtil videre) har været på de to sidstnævnte funktioner. Assistenterne har deltaget aktivt i arbejdet med de yngre piger i Pigegruppen, både i det daglige arbejde og på udflugter/rejser, ligesom de har været tilknyttet enkelte piger, fx i en indkøringsperiode.

I det første projektår er der blevet lavet tiltag til opsøgende arbejde, bl.a. har den første assistent og projektmedarbejderne uddelt flyers og sat plakater op på Christiania, Islands Brygge og andre steder, hvor de formodede, at piger i målgruppen kunne komme. Men "opsøgende socialt arbejde", defineret som uopfordret kontakt til piger, som skønnes at have behov for hjælp eller omsorg, er ikke blevet gennemført i særligt stort omfang. (Gade Nielsen og Pihl Hansen, 2000)

Og så alligevel... Der er blevet lavet en anden form for opsøgende arbejde – opsøgende arbejde i en lidt bredere forstand. Fx fik en af assistenterne gennem en mindre søskendes netværk kendskab til, at en ung pige nok godt kunne trænge til lidt hjælp. Hun kontaktede pigen via nettet og fik ad den vej pigen til at komme ned i Pigegruppen. Forinden havde assistenten aftalt, at mødes med pigen, for at hun kunne fortælle lidt mere uddybende om Pigegruppen, end det var muligt på nettet. Efterfølgende fulgte hun bogstaveligt talt pigen ned i Pigegruppen og sikrede, at hun blev introduceret på en – efter assistentens egen vurdering – god måde. Pigen er nu fast tilknyttet Pigegruppen, efter at have haft en af de andre assistenter som støtteperson i den første tid.

Udover de tre funktioner, som blev omtalt i projektbeskrivelsen, har assistenterne også påtaget sig andre funktioner. Dels har et par af assistenterne været ude og holde foredrag om Pigegruppen og om vilde piger, og dels har de været med til at lave arrangementer, hvor fokus har været at give input (kompetenceudvikling) til assistenter og aspiranter – og til de større piger i Pigegruppen, fx foredrag om misbrug, kursus i girafsprag m.m. Hvert af disse foredrag eller arrangementer bliver efterfølgende evalueret af assistenterne i et evalueringsskema, udarbejdet af projektmedarbejderne.

De første erfaringer...

Den første assistent har selvsagt haft længst tid til at gøre sig en masse erfaringer. Hun mener selv, at hun er vokset betydeligt med opgaven, i takt med at hun har fået – eller har taget – mere og mere ansvar, og at hun også har gjort en forskel for nogle af de yngre piger i Pigegruppen. På spørgsmålet om, hvad det bedste har været ved at være assistent, svarer hun:

"Jeg skal lige tænke... jo, jeg tror helt klart, at det bedste ved at være her som assistent og medhjælper, det er, at jeg har kunnet se (...) hvor meget, de [de yngre piger i Pigegruppen] har ændret sig, og at det har været til det positive. (...) Jeg kan helt klart set det, og dét, synes jeg bare, har været helt vildt at se den forandring. Især når jeg ser på billeder. Dengang de kom, var de den der 'smart-ass' – og nu er de blevet den der voksne, der kan passe på sig selv og ved, hvad de vil i livet, og passer deres skole."

På trods af forskelle i mængden af erfaringer (og tiden hvori de er opstået) går et par erfaringer igen hos alle tre piger. Den ene er, at de som assistent har en særlig rolle i forhold til de yngre piger i Pigegruppen. De er alle tre blevet mødt positivt af de yngre piger, da de blev ansat som assistenter, og oplever, at **assistenterne bliver betragtet som et slags "mellemed" til de voksne**. En af pigerne forklarer, at hun føler sig set på som "halv-halv":

"Dels som veninde, og dels som... de ved jo godt, at jeg er en del ældre, så på den måde er jeg jo ikke bare en veninde, så ved de jo også godt, at jeg er voksen."

En anden af assistenterne fortæller, at hun egentlig stadig føler sig som pige i Pigegruppen, og det er lidt mærkeligt pludselig at sidde på den anden siden af bordet. Men den pige, hun lige har været støtteperson på, betragter hende dog som en af de voksne:

"Jeg har snakket med hende om det, og hun siger: 'Jeg ser dig som en voksen – du er en af de voksne, ligesom de andre.'"

De har alle tre oplevet, at de har en lidt anden position i forhold til pigerne end medarbejderne i Pigegruppen har:

"Jamen, jeg tænker, at der jo ikke er så stor overgang fra os til pigerne, som der er fra de voksne. Sådan at vi måske er lidt mere på bølgelængde [med de yngre piger]"

"... det er dét der med, at de unge ved, at hende her, hun er lidt ældre og har lidt mere erfaring, og så at hun stadig er ung. Og så dét der med, at der er mange af pigerne, der har været i institutioner, og som har prøvet det der med pædagoger og har givet dem fingeren. Altså, sådan en som mig: Hvis jeg havde en dårlig dag hernede, hvor en af pigerne hun siger noget, og så kommer jeg til at snerre. Og så siger hun: 'Aj, en sur én.' Og så siger jeg: 'Aj, det må du undskylde, men det er bare mig – jeg har det sgu dårligt i dag.' Dér skal de voksne jo være professionelle. De kan jo ikke komme med en begrundelse om, at det er fordi de lige er gået fra kæresten. Eller det kunne de godt, men det gør de ikke."

Én af assistenterne forklarer, at hun nogle gange er lidt hurtigere til at fornemme, at noget ikke er som det skal være i Pigegruppen, end medarbejderne. Konkret oplevede hun engang en episode, der var ved at udvikle sig til en slåskamp mellem en gruppe piger:

"Ja, ja, man sidder jo dér og er ung. De voksne kunne jo også godt mærke det alligevel – ja, nu kom jeg til at kalde dem: de voksne – de voksne kunne også godt mærke det, men ikke på samme måde, for jeg lagde mere mærke til de onde øjne, de gav hinanden, hvor de andre [de voksne] mere sad sådan: 'Nej, god mad', hvor jeg tænkte: 'Der sker et eller andet her!'"

En anden erfaring, som går igen hos de tre assistenter, er, at samarbejdet og kollega-skabet med medarbejderne i Pigegruppen udvikler sig over tid. Assistenterne oplever, at **medarbejderne gradvist går fra at være "de voksne" til at blive mere kollega-agtige**. En af pigerne forklarer, at medarbejderne i Pigegruppen egentlig har behandlet hende på samme måde hele tiden, men jo ældre hun er blevet, jo mere har de også betragtet hende som ældre og mere moden:

"Nu er jeg jo ikke den der 15-årige pige mere, som jeg var, da jeg kom. Og jeg modnes jo også. Jeg modnes i min måde at snakke på. Så på en eller anden måde føler jeg også, at de selvfølgelig også ser mig som en god kollega, og ikke så meget som en ung mere. Men i starten så de jo mig som en ung, men nu er jeg jo ved at blive voksen. Og jeg tror, at de ser mig mere som voksen nu, end som ung. Og det føler jeg også selv jeg er. Jeg er blevet mere voksen nu, hvor jeg før var halv-halv."

Men det tager sin tid at vænne sig til sin nye rolle og position i forhold til medarbejderne i Pigegruppen, og det er ikke altid lige nemt:

"Jeg kan godt mærke med [den ene medarbejder] lidt en gang imellem, at det er lidt svært, at jeg skal være hendes kollega, for hun har jo været min gamle kontaktperson, og hun har kendt mig, siden jeg var 13. Så nogen gange er det sådan lidt mærkeligt med hende, for jeg føler, at jeg skal være den der lille pige, der skal have hjælp af hende. Sådan har jeg det ikke med de andre. Det er sådan lidt mere som kollegaer."

"Altså, jeg vil sige, jeg ser dem jo stadig som meget voksne, som meget mere ældre og meget mere voksne end jeg selv er. Og at det stadig er nogen, jeg kan gå til, og at jeg ikke ser dem som kollegaer. Men jeg tror, det er, fordi jeg har fået så meget hjælp hernede, så jeg har ikke rigtig levet mig helt ind i rollen som assistent endnu. Jeg ser mig jo som mellemledet, mellem-mand, lige midt imellem."

Og det er også tydeligt, at assistenterne omtaler medarbejderne på forskellig vis, alt efter i hvilken sammenhæng, de blev omtalt. Når den interviewede pige fx fortalte om de vanskeligheder, hun stadig havde brug for hjælp til, blev medarbejderne omtalt som "de voksne", mens de et øjeblik senere kunne blive kaldt for "kollegaerne", når talen faldt på konkrete samarbejdsflader mellem assistenter og medarbejdere.

Frem for alt er det tydeligt, at **ansættelsen som assistent også er et trygt øverum**, hvor noget af det assistenterne brænder for at prøve af, kan blive prøvet af i forholdsvis trygge rammer, hvor der dels er nogle andre assistenter og dels nogle voksne/kollegaer /medarbejdere i Pigegruppen, der kan bakke op og støtte, når der er behov for det. Og det er anderledes end på de arbejdspladser, de tre assistenter i øvrigt har været på:

"Jamen, det er jo lidt som en lille familie hernede, på en eller anden måde. Man kan komme herned og sige, at man har en skide dårlig dag, og så er der en Cathrine, der kan kysse én på kinden, og én til at kramme én. Altså, jeg synes jo, det er vildt. Det er ubeskriveligt, altså, det tilbud, jeg har fået hernede. Det er lidt svært for mig at forklare, for der er så mange ting i det..."

Opsamling og perspektivering

Denne første devaluering har haft en mere beskrivende tilgang end en egentlig analyserende, dels fordi datagrundlaget har været lille, og dels fordi Assistentprojektet endnu befinder sig i den første del af projektperioden, hvor det er vigtigt at bruge tid på at komme rigtigt i gang. Det er almindelig kendt fra projektarbejde, at det altid tager sin tid at planlægge og igangsætte et udviklingsarbejde som Assistentprojektet. Hvis ikke der afsættes den nødvendige tid i opstartsfasen, så risikerer et udviklingsprojekt, hvor noget nyt skal udvikles og prøves af, let at køre af sporet. Denne devaluering har derfor primært fokuseret på status: Hvor er Assistentprojektet lige nu, set i forhold til to væsentlige problemstillinger i opstartsfasen: rekruttering og de første erfaringer? På baggrund af den status er det muligt at pege på nogle punkter, som det er værd at være opmærksom på i det videre projektarbejde:

Rekrutteringen skal måske gøres mere tydelig...

På baggrund af interview med de tre assistenter og medarbejderne kan det konstateres, at de tre assistenter umiddelbart ser ud til at leve op til de krav og forventninger, som oprindeligt blev opstillet i projektbeskrivelsen: De er alle tidligere vilde piger, med en fortid i Pigegruppen, dvs. med et vist kendskab til Pigegruppens kultur og spilleregler. De har alle tre været igennem en markant udvikling de senere år, og er derfor et helt andet sted i dag i forhold til hash, stoffer, vold og hvad der ellers fyldte i deres liv for et par år siden. Og frem for alt har de alle tre et ønske om at fortsætte den positive udvikling, de har været igennem. Det er også tydeligt, at medarbejderne har et så godt kendskab til pigerne i Pigegruppen, at det har været forholdsvis let for dem at udpege de piger, som vil være egnede til at blive assistenter i Assistentprojektet. Og hvis der skulle være en smule usikkerhed, har aspirantrollen givet en mulighed for, at pigerne kan prøve det af i en kortere eller længere periode. Og dermed også sikre at de piger, der ikke er helt klar, kan blive siet fra.

Selv om det er lykkedes at få ansat nogle piger, som i hvert fald umiddelbart ser ud til at leve op til krav og forventninger, er det dog værd at være opmærksom på, at der ikke har været tale om en mere formaliseret udvælgelse af piger til hhv. assistenter og aspiranter. Der har fx ikke været afholdt deciderede 'ansættelses-samtaler' mellem medarbejderne og den enkelte pige, hvor krav, forventninger og aftaler er blevet gennemgået og aftalt. Måske skal der være ekstra opmærksomhed på den del fremover? Dels for at sikre at de piger, der bliver ansat som assistenter eller i en periode fungerer som aspiranter, reelt ved, hvad der forventes af dem (både af medarbejderne og de andre assistenter, som jo skal være deres kommende kollegaer), og at de også selv er klare på, hvad de ønsker at få ud af ansættelsen. Og dels for at de andre piger i Pigegruppen kan se, at det er noget særligt at blive ansat som assistent eller blive udvalgt til at være aspirant, sådan at det er noget eksklusivt, noget der er værd at stræbe efter.

De to sidst ansatte assistenter har i forbindelse med ansættelsen udfyldt et forventningsskema, udarbejdet af projektmedarbejderen. Det er et fornuftigt tiltag, fordi det giver projektmedarbejderen – og den enkelte pige – et udgangspunkt for tiden som assistent. Spørgsmålet er om et sådant forventningsskema kan bruges mere aktivt, fx som udgangspunkt for en samtale mellem den nyansatte assistent og projektmedarbejderen, hvor der opstilles nogle konkrete – og målbare – mål op for assistenten, samtidig med at der laves en plan for, hvordan målene kan nås? Herunder hvordan projektmedarbejderen

(og andre medarbejdere i Pigegruppen) kan bidrage, samt hvordan den løbende kompetenceudvikling af assistenterne kan understøtte målene. Forventningsskemaet kan således også bruges til undervejs at afstemme forventninger og rette til, hvis der sker ændringer, samt til at evaluere pigens forløb som assistent til slut.

Udviklingsarbejde kræver målrettet planlægning...

Udover at det er et område, som pigerne interesserer sig for, og som de også har nogle personlige erfaringer indenfor, så er det tydeligt, at rollen som assistent også med til at bearbejde eller omsætte deres erfaringer fra deres tid som vild pige til noget, der er brugbart for andre, i stedet for at det bare er dårlige minder for dem selv. Der er næppe nogen tvivl om, at der i assistentrollen ligger en oplagt mulighed for et positionsskift for de tidligere vilde piger i Pigegruppen. Dels et positionsskift fra at være ung til at blive "halv-halv" og til sidst helt voksen. Og dels et positionsskift fra at være vild pige med kaos i bagagen til at blive en rolig ung kvinde i starten af 20'erne, der nogenlunde ved, hvad hun vil i forhold til job, uddannelse og familieliv, og som har gjort sig nogle erfaringer, både på det personlige plan og på det faglige plan, som er brugbare i hendes videre færd fremover. Dermed ikke sagt at alle, der bliver ansat som assistenter, vil opleve et sådant positionsskift, men der er tilsyneladende mulighed for det i Assistentprojektet. Så den ene del af de overordnede mål for Assistentprojektet må siges at køre nogenlunde på skinner. Der skal naturligvis følges op på om de forventninger, som assistenterne gør sig bliver indfriet, og hvad de i øvrigt får ud af at være med i et udviklingsprojekt som Assistentprojektet.

Den anden del – den, der handler om at lave opsøgende arbejde overfor målgruppen – bør have en del større opmærksomhed i den kommende tid. Der er allerede gjort nogle sporadiske erfaringer med at nytænke det opsøgende arbejde i Assistentprojektet, ved at lade Pigegruppen og assistenterne opsøge/tiltrække nye piger og ved at bruge nettet. Men det er nødvendigt at være mere målrettet og systematisk, både i planlægning og i udførelse for at kunne udvikle nogle nye metoder og høste brugbare erfaringer. Der er potentiale i Assistentprojektet for at nytænke det opsøgende arbejde som metode til at få kontakt med piger, der ikke af sig selv opsøger hjælp.

De næste devalueringer...

I denne devaluering har datagrundlaget alene være baseret på de første tre assistenters stemmer – og på medarbejdernes. Men de yngre piger i Pigegruppen, der bliver 'udsat' for assistenterne bør naturligvis også høres. Fx vil det være oplagt at interviewe en pige, som har oplevet at blive opsøgt via nettet og bogstaveligt talt ført ned i Pigegruppen af en tidligere vild pige, der kun lige er et par år ældre end en selv. Gør det en forskel at blive opsøgt og mødt af en assistent frem for en "voksen medarbejder"?

Overgangene mellem pige i Pigegruppen, aspirant og assistent bør også have en særlig opmærksomhed i de kommende devalueringer. Hvordan oplever pigerne i Pigegruppen, at nogle af dem bliver aspiranter og senere måske også til assistenter? Hvordan opleves det af aspiranterne og assistenterne? Er der status i at blive aspirant/assistent? Og hvad betyder dét for Pigegruppens øvrige arbejde? De konkrete metoder, som assistenterne benytter i deres arbejde, er naturligvis også interessant at se nærmere på. Gør assistenterne og aspiranterne noget andet end medarbejderne – og hvordan virker det?

Det kommer næppe til at skorte på interessante og relevante temaer for de kommende devalueringer...

Bilag 1. Om denne procesevaluering

En procesevaluering har – som navnet siger – fokus på processen og de erfaringer, der gøres undervejs i metodeudviklingsprojektet. En procesevaluering vil sikre, at erfaringerne fra projektet løbende bliver samlet op, og at det dermed vil være muligt for medarbejderne løbende at diskutere, justere og forbedre projektarbejdet i Assistentprojektet samt implementere relevante erfaringer i Pigegruppens øvrige arbejde.

Procesevalueringen er planlagt til at have tre nedslag, hvor der vil være fokus på forskellige relevante problemstillinger, udvalgt i et tæt samarbejde mellem medarbejderne i Pigegruppen og evaluators. Hvilke problemstillinger, der skal være i fokus i den enkelte devaluering vil blive aftalt i tæt samarbejde mellem medarbejderne i Pigegruppen og evaluators. Et gennemgående tema i hele procesevalueringen (dvs. på tværs af de tre devalueringer) vil være assistenternes udbytte af at være ansat som assistenter i Assistentprojektet, både på det personlige plan og set i forhold til erhvervserfaring og uddannelsesvalg m.m.

Evalueringens design er bl.a. inspireret af 'Virkningsevalueringen'. Således blev der i den indledende fase af evalueringen brugt en del tid på – i samarbejde med lederen af Pigegruppen og projektmedarbejderen – at få opstillet en programteori, hvor de overordnede betingelser og forventninger til Assistentprojektet blev beskrevet. Formålet var dels at tydeliggøre for evaluators hvordan Assistentprojektet forstås af medarbejderne i projektets indledende faser, og dels at

Virkningsevalueringen er udviklet mhp. at sikre systematisk indsamling af viden om sammenhænge mellem indsats, processer og resultater. Evalueringens-metoden har særligt været brugt på det socialfaglige og pædagogiske område. Et af de centrale redskaber i metoden er at opstille en programteori, dvs. redegøre for de eksplicite forestillinger, som man (medarbejder og evaluators) på forhånd har, om hvordan en given indsats virker. Ambitionen er at en virkningsevaluering skal svare på det overordnede spørgsmål: Hvad virker for hvem, hvornår og under hvilke betingelser? (*Institut for Serviceudvikling, 2004*)

skabe en platform for den videre evaluering. Programteorien vil således kunne bruges undervejs i evalueringen til at måle og vurdere om de forestillinger, der var om projektet indledningsvis, bliver indfriet eller ændrer sig undervejs. (*Se bilag 3 – programteori*)

Målgruppen for procesevalueringen vil både være intern og ekstern. Den interne målgruppe vil være Pigegruppens medarbejdere, både de fastansatte og assistenterne. Denne målgruppe kan med udgangspunkt i evalueringen løbende justere og videreudvikle Assistentprojektet. Den eksterne målgruppe vil i første omgang være politikere og beslutningstagere i Københavns Kommune. Gennem evalueringen vil de løbende kunne følge med i såvel de høstede erfaringer som effekten af Assistentprojektet. Derudover vil erfaringerne fra Assistentprojektet have interesse for andre, der arbejder med udsatte børn og unge, såvel lokalt i Københavnsområdet som på landsplan.

Denne devaluering har primært været baseret på relevant skriftligt materiale om Assistentprojektet og Pigegruppen, på møder med projektmedarbejderen og lederen af Pigegruppen samt på en række kvalitative interviews (*se empiriliste*). Alle interviews er optaget digitalt og efterfølgende skrevet helt eller delvist ud. Det er vigtigt at understrege, at kvalitative interviews aldrig kan blive objektive. Intervieweren kan alene med sin blotte tilstedeværelse – og med sine spørgsmål – påvirke den interviewede og den interviewedes svar i en eller anden grad. Intervieweren har forsøgt at imødegå at denne påvirkning fik negativ effekt, ved at forholde sig åbent og nysgerrigt til de interviewedes fortællinger (undgå fordømmende eller lukkede spørgsmål) og ved løbende at invitere de

interviewede til at bidrage til analysen af deres egne udsagn (eks.: Vil det sige, at du oplevede det på den og den måde...?).

De interviewede piger blev lovet anonymitet, forstået på den måde at de ikke bliver nævnt ved navn i rapporten. Men eftersom datagrundlaget er så lille, vil personer med et godt kendskab til Assistentprojektet (især medarbejderne i Pigegruppen) formentlig godt kunne genkende visse udsagn.

Empiriliste

- Interview samt løbende møder med leder Gyda Heding og projektmedarbejder Cathrine Ivara Nyholm, Pigegruppen, januar 2008
- Interview med 3 nuværende eller tidligere assistenter, februar-marts 2008
- Interview med Kjeld Rothenberg, vicekontorchef i Socialforvaltningen i Københavns Kommune, marts 2008
- Relevant skriftligt materiale fra Assistentprojektet, herunder referater fra møder, siden opstart af projektet 2007
- Evalueringsskemaer – evaluering af de projekter, som Assistentprojektet har igangsat, siden januar 2008
- Forventningsskemaer – udfyldt af hver assistent ved opstart som assistent, siden januar 2008
- Relevant skriftligt materiale fra Københavns kommune, herunder pjecen: "Misbrug i et ungdomsperspektiv", Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen, oktober 1999.

Litteraturliste

*Christoffersen, Mette og Dorte Kouholt: **I Sisyfos' fodspor** – brugerundersøgelse af unge misbrugeres relationer til narkobehandlingsystemet. Familie- og arbejdsmarkedsdirektoratet, Københavns Kommune, 1998.*

*Gade Nielsen, Jimmie og Susanne Pihl Hansen: **Opsøgende Socialt Arbejde** – en kortlægning og analyse på baggrund af erfaringer fra Københavns og Frederiksberg kommuner. UFC-unge, 2000.*

*Hølge-Haselton, Bibi: **Virker ung-til-ung?** Artikel i "Ungdomsforskning" årg.3, nr.1. CEFU, 2004.*

*Institut for Serviceudvikling: **Virkningsevaluering** – hvad, hvornår, hvorfor og hvordan...? Institut for Serviceudvikling, 2004.*

*Lerche Mørck, Line: **Praksislæring og det nødvendige netværk**. Kapitel 7 i "Den lærende pædagog – pædagogiske kompetencer i praksis", red. af Flemming Andersen og Klaus G. Henriksen, 2004.*

*Pedersen, Knud Erik: **Drop afmagten – skab kontakten til udsædvanlige unge**. Socialministeriet 1999.*

*Vinum, Christine: **Projekt Pigegruppen** – en undersøgelse og analyse af et forsøg med at udvikle et "hash-projekt" på gadeplan for en gruppe udsatte unge. Københavns Universitet, 2003.*

Bilag 2. Assistenternes og aspiranternes aktiviteter

Gennem den første del af projektforsløbet har assistenterne og aspiranterne udført følgende opgaver/aktiviteter:

- Besøge samarbejdspartnere (Døgntakten, Den Sociale Døgnvagt, Sex & Samfund, forskellige ungevejledninger m.fl.) for at præsentere Assistentprojektet og aflevere folder. Og for at præsentere assistent for samarbejdspartnere.
- Ophængning af plakater og uddeling af flyers på steder, hvor målgruppen hænger ud, fx Christiania (Loppen, Nemo, Månefiskeren), Islands Brygge, Hovedbanegården, Ungdomspensionen på Brydes Allé, politiet på Hovedbanen og Halmtorvet. Mål: At gøre Pigegruppen og Assistentprojektet synligt og "ufarligt" at tage kontakt til.
- Omsorg og pædagogisk arbejde med ny, yngre pige og hendes veninder, som ikke var tryk ved at deltage i de større pigegruppesammenhænge og derfor primært kom torsdage.
- Deltagelse i oplæg om "Cutting". Mål: viden og indsigt og en problemstilling, der er aktuell for nogle af pigerne.
- Besøg i pigegruppe i Herlev, for at se hvordan de har indrettet sig, hvordan de arbejder, samt møde deres piger og fortælle om Pigegruppen og vise Pigegruppens film. Det gav mange gode snakke og meningen var så at de skulle komme og besøge os en anden gang, men deres projekt er midlertidigt blevet nedlagt pga. manglende finansiering fra kommunens side. Mål: give assistenter og aspiranter en følelse af at være kommet videre, ved at de nu tager ud og formidler og "rådgiver". Selverkendelse og positionering.
- Besøg i U-turn sammen med to af de yngre piger i Pigegruppen, som har et massivt hashforbrug. U-turns medarbejdere viste rundt, fortalte om deres arbejds metode, deres brugere og spurgte ind til Assistentprojektet og Pigegruppens arbejde. Blev præsenteret for nogle af deres unge (ambassadører) som tager ud og holder oplæg forskellige steder.
- Besøg af en af U-turns ambassadører, som skulle fortælle om, hvordan det er at tage ud og holde oplæg: hvad kan være svært, hvad er godt at huske, råd og tips.
- En af aspiranterne blev hyret af Sami fra Københavnerteamet til at være "borddommer" til en fodboldturnering på Nørrebro for unge. Aspiranten var en form for repræsentant for Pigegruppen og Assistentprojektet, og det var en udfordring for hende. Men responsen var god, og Københavnerteamet ønskede et fremtidigt samarbejde omkring deres fodboldturneringer.
- To af assistenterne har holdt to oplæg i pigegruppen Basen i Helsingør. De var blevet "headhunted" efter de var blevet spottet af Basen, da Pigegruppen holdt et seminar. Det første oplæg var for pigerne i Basen og personalet. Assistenterne holdt et oplæg om deres baggrund: Hvad havde været svært og hvorfor, hvordan de havde tacklet det og hvordan de var nået hertil. Andet oplæg var til en forældreaften, hvor forældrene med deres piger samt personalet var samlet. Begge gange blev der stillet masser af spørgsmål, og der kom nogle gode åbne snakke ud af det. Assistenterne fik super respons på deres bidrag, idet at personalet for første gang havde haft en følelse af at være samlet som pigegruppe, og pigerne har længe efter snakket om hvor "seje" assistenterne havde været og om det de kunne referere til i eget liv. Det har åbnet op for nogle emner i deres pigegruppe.
- En af assistenterne tog initiativ til at få en oplægsholder ud og fortælle om "girafsprøget", som går ud på at få nogle gode kommunikationsredskaber til at undgå

misforståelser og unødvendige konflikter, at tage vare på sig selv og egne behov. Nogle "udvalgte" yngre piger i Pigegruppen, som selv har ytret ønske om at blive bedre til at udtrykke sig bedre i forskellige sammenhænge, blev inviteret med. Oplægget med øvelser og inddragelse af pigerne skulle vare en hel mandag (10.30-17.30), hvilket var noget af en udfordring. Fem af de yngre piger deltog samt to assistenter og Cathrine. Tre af pigerne faldt fra efter et par timer, da det af forskellige årsager blev for tæt, herunder at pigerne skulle selv komme med nogle cases (ikke traumatiserede, men med et udfald som var uønsket). Frafaldet resulterede i, at de sidste to piger åbnede meget mere op, og kom på banen med nogle helt aktuelle cases, som de gerne vil have nogle redskaber til at håndtere på bedste vis. De to assistenter fremlagde også nogle cases, som de fik vendt i "girafverdenen".

- To af assistenterne er i gået i gang med at tage ud og være opsøgende på egen hånd og eget initiativ. Besøger nogle steder, hvor de selv hang ud, da de ikke havde andet at lave.
- To af assistenterne er tovholdere for et besøg på Krisecentret i Garvergården. Besøget tager udgangspunkt i temaet "besværlige kærester": hvorfor bliver man hos en kæreste som ikke behandler en ordentlig, hvorfor vender man tilbage gang på gang til en man endelig har taget sig sammen at komme væk fra. Det er et center, hvor der både er mænd og kvinder, så det bliver også sjovt for mange af pigerne at opleve et brud på det ellers stereotype billede af, at det kun er kvinder som kan være offer. Som tovholdere er det assistenterne, der skal sørge for at informere og formidle om dagens aktivitet og følge op på hvem der skal med (holde dem ved ilden).
- To af assistenterne er også pt tovholdere på et event i Korsgade, Nørrebro fredag aften d. 9. maj, hvor der er street basket/dance for unge mellem 12-18 år, og hvor Pigegruppens piger også vil deltage.
- I starten af maj skal to assistenter samt evt. nogle af de yngre piger på Kræmmermarked i Bellahøj, for at være opsøgende/opsugende ift. nye piger.
- En af assistenterne har haft en lillesøster til en veninde med i Pigegruppen. Pigen var her nogle gange i løbet af en kortere periode, man kan sige det blev en form for afgrænset rådgivningsforløb.
- En anden af Assistenterne har haft en pige med i Pigegruppen, som hun havde kendskab til via sit netværk. Pigen er i dag indskrevet i Pigegruppen, og assistenterne var en stor del af indslusningen af pigen, som også bekræftede forventningerne om at få kontakt med nye piger, som ikke har kendskab til Pigegruppen og som andre "institutioner" ikke har kunnet rumme, og at assistent (ung til ung) virkelig fordrer en tryk og god start for en ung ny pige.
- Om tirsdagene er to af assistenterne fast "på", både for at have en ekstra opmærksomhed på evt. nye piger i det større pigegruppeforum, men også som forbilleder og "storesøstre" til de yngre piger.
- Hertil har assistenter og aspiranter deltaget i en enkelt supervision, interviews med Susanne Pihl Hansen, samt løbende udfyldt evalueringsskemaer og holdt evalueringsmøder.